

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 18P/189/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113234550
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Žáková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2014:7113234550.3

Uznesenie

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Žákovou Máriou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. deti : U. X., X.. X.X.XXXX C. Y. X., X.. XX.X.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava na návrh otca: A. V. X.F., X.. X.XX.XXXX, trvale bytom L., G. Z. Č.. XX, zast. advokátom JUDr. Jozef Vodák, Advokátska kancelária, Valašské Meziříčí, Masarykova č. 753, Česká republika proti odporkyňi, matke mal. detí: H.. C. X., X.. XX.X.XXXX, trvale bytom L., G. Z. Č.. XX, t.č. K., X. H. Č.. X, R. K., zast. advokátkou JUDr. Blanka Nagyová, Advokátska kancelária, Štúrova č. 44, Košice v konaní o návrat mal. detí do krajiny obvyklého pobytu takto

rozhodol:

N a r i a d ť u j e , aby odporkyňa H.. C. X., X.. XX.X.XXXX, navrátila mal. deti U. X.F., X.. X.X.XXXX C. Y. X., X.. XX.X.XXXX do miesta ich obvyklého pobytu v Č. K. v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

V prípade, že odporkyňa v uvedenej lehote mal. deti nenavráti do Č. K., je povinná mal. deti odovzdať navrhovateľovi po uplynutí tejto lehoty na území R. K..

V prípade návratu odporkyne do Č. K. je navrhovateľ povinný až do rozhodnutia príslušného súdu v Č. K. o úprave rodičovských práv a povinností voči mal. deťom, prípadne rozvodu manželstva účastníkov

- opustiť bývalý manželský domov a umožniť odporkyňi spolu s mal. deťmi tento domov užívať a je povinný znášať náklady spojené s týmto bývaním

- zdržať sa odobratia mal. detí zo starostlivosti odporkyne.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Otec mal. detí U. X., X.. X.X.XXXX C. Y. X., X.. XX.X.XXXX sa návrhom, ktorý podal súdu dňa 9.12.2013 domáhal rozhodnutia, ktorým by súd nariadil navrátenie mal. detí do miesta ich obvyklého pobytu v Č. K.. Svoj návrh odôvodnil tým, že manželstvo s matkou mal. detí uzatvárali dňa XX.X.XXXX Y. Z., o čom predložil súdu sobášny list a uviedol, že toto manželstvo doposiaľ právne trvá. Otec mal. detí je národnosti českej, matka národnosti slovenskej. Z tohto manželstva sa narodili dve mal. deti, obe s miestom narodenia v L.. Posledné spoločné bydlisko otca i mal. detí spolu s matkou bolo na adrese trvalého bydliska v L., G. Z. Č.. XXX/XX, kde rodičia mal. detí sú spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, a to K. G. (X + F.), kde mali deti svoju samostatnú izbu. Dňa 17.10.2013 sa matka spolu s mal. deťmi odsťahovala z tohto rodinného domu do nájomného bytu na adrese F. Č.. X, L. a navrhovateľ zistil túto adresu až z rozvodového návrhu. Na Mestskom súde v Brne sa vedie konanie o výkone rodičovskej zodpovednosti voči mal. deťom na základe návrhu matky zo dňa 19.8.2013 sp. zn. 40Nc 59/2013 a rovnako sa od 14.10.2013 vedie aj rozvodové konanie pod sp. zn. 17C 125/2013.

Dňa 25.10.2013 matka spolu s mal. deťmi odcestovala na R. ku svojim rodičom do K.. Keďže nasledoval predĺžený víkend a jesenné prázdniny, otec predpokladal, že matka sa s mal. deťmi vráti späť do L.. Následne však bol informovaný, že presťahovanie je trvalé a odporkyňa intenzívne presvedčuje deti, že presťahovanie je v ich záujme. Dcéra U. s jej názorom už súhlasila, pretože podľahla manipulácii matky a dcéra Y. spontánne vyjadruje svoje pranie bývať s otcom. Na žiadosť navrhovateľa, aby sa odporkyňa spolu s mal. deťmi vrátila do Č. K., reagovala tak, že nemá kam, pretože navrhovateľ vymenil zámky na dome. Tieto zámky podľa neho boli vymenené len z opatrnosti, pretože nebolo zrejmé, kto ich má v tej dobe k dispozícii. Navrhovateľ vyjadril názor, že odporkyňa svojim konaním úmyselne vyvolala stav, ktorý nie je možné z právneho hľadiska tolerovať, odporkyňa mu neumožňuje realizovať rodičovské práva a povinnosti, celým svojim jednaním dáva najavo tú skutočnosť, že má záujem s ním riešiť iba finančné záležitosti, výživné pre seba a pre deti a jemu opakovane upiera práva, hovorí iba o povinnosti platiť výživné. Navrhovateľ je toho názoru, že návrat mal. detí do miesta ich posledného spoločného bydliska je v ich záujme, pre ich zdravý a nerušený vývoj, pričom je potrebné prihliadnuť na zázemie, ktoré majú k dispozícii v L., na možnosti, ktoré im poskytuje veľké mesto s ohľadom na ich budúce vzdelávanie, možnosti kultúrneho využitia a podobne. Zároveň navrhovateľ poukázal na čl. 3 Haagskeho dohovoru o občiansko-právnych aspektoch medzinárodných únosov detí, podľa ktorého je premiestnenie detí do iného štátu z miesta posledného obvyklého pobytu protiprávne, a preto žiadal, aby súd nariadil návrat mal. U. X. C. Y. X.F. do miesta ich obvyklého bydliska v meste L., N.. G. Z. Č.. XX, Č. K. a zaviazal odporkyňu navrátiť mal. deti v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu. Pokiaľ odporkyňa v danej lehote navrátenie mal. detí nezabezpečí, navrhovateľ je oprávnený za týmto účelom prevziať mal. deti od odporkyne v R. K..

Matka, odporkyňa, podala vo veci písomné vyjadrenie súdu dňa 7.1.2014, v ktorom uviedla, že z procesného hľadiska považuje návrh otca za nevykonateľný, navrátenie mal. dieťaťa do členského štátu jeho obvyklého bydliska neznamena nevyhnutne jeho vrátenie k opustenému rodičovi a jeho oddelenie od rodiča, ktorý mal dieťa zadržať. Navrhovateľ, otec mal. detí neuviedol, v čom vidí protiprávnosť premiestnenia mal. detí z Č. K. X. R.. K premiestneniu mal. detí matkou na R. došlo výhradne a iba z objektívnych dôvodov, ktoré súvisia s mal. deťmi a s prostredím, s ktorými sú tieto mal. deti spojené. Tak mal. deti ako aj matka, sú národnosti slovenskej a v súčasnosti žijú v prostredí dôverne známom u svojich starých rodičov, s ktorými sú v kontakte celý život, nemajú žiadnu jazykovú bariéru a s výbornými výsledkami navštevujú v K. školu a škôlku. Matka žiadala, aby súd prihliadol na článok 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru a návrh otca zamietol, pretože existuje reálne nebezpečenstvo, že návrat detí do Č. K. by ich vystavil fyzickej a duševnej ujme a dostal by ich do neznesiteľnej situácie. Jediným a veľmi závažným dôvodom, prečo matka podala návrh na začatie konania o výkon rodičovskej zodpovednosti voči mal. deťom v Č. K. a prečo sa ešte pred odchodom do K. odsťahovala spolu s deťmi zo spoločného bydliska do J. v L. je skutočnosť, že otec mal. detí v období posledných dvoch rokov podľahol závislosti na alkohole a drogách. Poukázala na zápis z jednania na Mestskom súde v Brne zo dňa 14.11.2013, kde sa otec mal. detí k týmto skutočnostiam priznal, i keď v menšej miere. Keďže otec aplikoval drogy v spoločnom bydlisku, takéto prostredie bolo pre mal. detí rizikové, okrem toho otec mal. detí matku atakoval, medzi nimi existujú veľmi napäté vzťahy. Po odchode zo spoločnej domácnosti matka zostala bez akýchkoľvek prostriedkov, pretože otec mal. detí začal platiť výživné až tento mesiac (zrejme január 2014). Matka v podnájme Y. L. zostať nemohla, pretože nemala peniaze na podnájom a jedinou možnosťou, kam sa mohla uchýliť, bolo bydlisko jej rodičov v K.Ž.. Je preto predovšetkým potrebné zväziť, či sa jedná v tomto prípade o situáciu, ktorú rieši Haagsky dohovor. Po odchode matky zo spoločnej domácnosti v L. navrhovateľ vymenil zámky a matka kľúče od spoločného bydliska nemá. Keďže odsťahovala nábytok detskej izby, v prípade návratu mal. detí by tieto nemali žiadne vybavenie. Matka sa do Č. K. vrátiť nemôže z dôvodu, že otec detí ju napáda v extrémnom rozsahu, otec mal. detí nemá záujem s deťmi sa stýkať a starostlivosť o mal. deti nikdy riadne nevykonával, pretože bol väčšinu času na služobných cestách. Starí rodičia zo strany otca neprejavujú o deti záujem a neponúkajú pomoc, okrem toho otec mal. detí súhlasí s tým, aby tieto boli zverené do starostlivosti matky, pokiaľ sa vráti do Č. K., teda jeho záujem o mal. deti nie je skutočný, ale má záujem na vyhrotení manželskej krízy. Aj v prípade posudzovania dôvodu na navrátenie mal. detí do miesta ich obvyklého pobytu je potrebné posudzovať ich najlepší záujem a podľa odporkyne takýto postup súdu by nebol v súlade s touto špecifickou ideou, pretože otec mal. detí nemá žiadnu skúsenosť v starostlivosti o mal. deti, deťom sa doposiaľ v dostatočnej miere nevenoval, nemá zaistenú pomoc pri starostlivosti o mal. deti, deti nemajú pre pobyt v Č. základné vybavenie, matka nemá pre život v Č. žiadne zázemie, ani prácu, aby mohla tu bývať a deťom sa venovať. Navyiac otec je rizikovou osobou, ktorá priznala požívanie alkoholu a drog.

Matka predložila súdu úradný záznam z pohovoru na oddelení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately v K. s mal. U. X., čím preukazovala, že navrátenie mal. detí do Č. je veľkým rizikom, čo do zdravotného a citového poškodenia týchto detí s možnými neodstrániteľnými následkami a poprením základnej zásady, ktorou je rozhodovať vždy a výhradne v záujme detí a preventívne predchádzať všetkým reálnym nebezpečenstvám. Vzhľadom na to, že o problémoch existujúcich medzi rodičmi mal. detí je najlepšie informovaný Mestský súd v Brne v konaní 40Nc 59/2013, matka navrhla, aby súd toto konanie prerušil a pokiaľ konanie nepreruší, aby nariadil vo veci znalecké dokazovanie, a žiadal lekársku dokumentáciu zo strany otca týkajúcu sa liečby jeho závislosti.

Zo správy - úradného záznamu z pohovoru na odd. sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately s matkou dieťaťa C. X. C. R. H.. U. X. vyplýva, že dňa 20.12.2013 sa na tento úrad dostavila matka s mal. U.. Táto návšteva súvisela s predbežným opatrením, ktoré vydal Mestský súd v Brne na základe návrhu otca ohľadne jeho styku, ktorý sa mal realizovať v dňoch 25.12.2013 až 17.12.2013. Zo správy vyplýva, že mal. U. prejavila svoju vôľu zostať počas vianočných sviatkov so svojou matkou a so svojimi starými rodičmi v ich rodinnom dome. Na otázku sociálnej pracovníčky, či by odcestovala za otcom odpovedala, že „nemá náladu“, svoj terajší vzťah k otcovi opísala, že sa na ocka hnevá, pretože tatík „zlobí“ a keby mohla, tak by si želala, aby tatík na mamku nenadával a nekričal by na ňu a neotravoval ich - že tatík si vymýšľa na mamku rôzne veci, ktoré potom povie na súde. Na otázku, či jej chýba ocko, odpovedala, že jej ani nie, ale možno sestre áno. Mal. U. sa vyjadrila, že bez matky nechce byť s otcom. Opísala príbeh, kedy išla spolu so sestrou Y. a otcom na E., kde boli na chate, autom sa presúvali na ryby do K. L., kde sa predávali ryby, ale ocko ryby nejedol, iba pil alkohol, spolu 5 fliaš, ale nevedela akých. Po užití alkoholu spoločne s otcovými kamarátmi nasadli do auta, otec sedel vpredu so svojim kamarátom a jeho žena spoločne s bábätkom vzadu. U. si sadla k otcovi na kolená a ako sama uviedla, šoférovala celú cestu, držala volant, pričom otec nedržal volant, ale púšťal hlasnú hudbu, pedále ovládal on. Keď došli ku chate, chcela šoférovať mal. Y., tak jej to otec dovolil a vozil sa s ňou na poli, kde boli zviazané balíky slamy. Otec bol opitý, ona mala strach o sestru a keď sa vrátili, videla, že auto je z boku poškodené, bola tam preliačina. Od sestry sa dozvedela, že narazili do tých balíkov slamy. Ona sa potom rozplakala za mamou a žiadala otca o telefón. Matka oslovila ich stryka, ktorý bol najbližšie, aby išiel pozrieť deti a svokrovcom napísala správu, že si ide pre deti, lebo muž je opitý. Keď prišla na miesto, deti boli už so starými rodičmi.

Z výpovede navrhovateľa pred Mestským súdom v Brne zo dňa 14.11.2013 vyplýva, že navrhovateľ v snahe zachrániť svoje manželstvo, zahájil liečbu u psychiatra H.. J. F. Y. B., ktorý ho lieči na depresiu a navrhovateľ má predpísané antidepresíva. V tejto výpovedi navrhovateľa uviedol, že alkoholizmus mu diagnostikovaný nebol a protialkoholická liečba neprebíha. Domov sa vracia v podnapilom stave asi 2x do mesiaca. K užívaniu drog sa svojej manželke priznal on sám s tým, že vyskúšal požívane kokaínu asi 3x za dobu jedného roka. Popieral, že by šoféroval v opitosti a havaroval s mal. deťmi. Pokiaľ mal haváriu, jeho manželka to vie, že to bolo pri odbočovaní a deti v aute neboli.

Na pojednávaní súdu dňa 5.2.2014 bola vo veci vypočutá odporkyňa, navrhovateľ svoju neprítomnosť ospravedlnil, z dôvodu jeho služobnej cesty v R. C., z ktorej sa nestihol vrátiť. Na tomto pojednávaní právny zástupca navrhovateľa opravil svoje podanie v tom, že žiadal, aby súd rozhodol uznesením a nie rozsudkom. Uviedol, že zo strany navrhovateľa je nesporné, že obvyklý pobyt mal. detí bol v mieste posledného spoločného bydliska rodičov na ul. G. Z. Č.. XX Y. L., kde majú rodinný dom, ktorý patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Tento dom je plne vybavený, zariadený, vhodný pre život mal. detí, až na detskú izbu, z ktorej zariadenie odporkyňa odsťahovala na R.. Dôvod, prečo navrhovateľ podával návrh na navrátenie mal. detí do Č. je skutočnosť, že odkedy matka bez jeho súhlasu premiestnila mal. detí na R., otec nemôže realizovať svoje rodičovské práva voči mal. deťom a do termínu pojednávania sa s nimi stretol iba jedenkrát. Matkou mu je bránené tento styk realizovať. Napriek tomu, že na Mestskom súde v Brne prebieha konanie o úprave rodičovskej zodpovednosti a vo veci doposiaľ nebolo rozhodnuté, ich názor je taký, že matka vzala právo do svojich rúk a nerešpektuje rozhodnutia súdov. Právny zástupca navrhovateľa tvrdil, že pokiaľ by boli mal. deti navrátené do Č., mohli by znova žiť v rodinnom dome, spolu so svojou matkou, ako aj s navrhovateľom. Je tam dostatočný priestor pre všetkých. Dom však má iba jeden hlavný vchod. Pokiaľ by došlo k rozvodu manželstva účastníkov konania, je ľahko možné, že tento dom zostane vo výlučnom vlastníctve odporkyne. Popieral, že by existovali fyzické útoky na matku mal. detí zo strany jeho klienta, nastala iba jedna skutočnosť vo forme vykázania navrhovateľa zo spoločného bydliska v r. 2013 za asistencie polície. Jeho klient zmenil zamestnanie, ktoré mu umožňuje v prípade, že sa mal. deti vrátia do Č., viac sa im venovať, ako

doposiaľ. Okrem toho na pomoc v starostlivosti o mal. deti môže navrhovateľ využiť svojich rodičov, ktorí bývajú v Č. Y., asi 150 km od L., matka navrhovateľa má voľnú pracovnú dobu, pretože je samostatne zárobkovo činná osoba a mohla by mu pomôcť.

Odporkyňa uviedla, že z jej strany je nesporné, že mal. deti majú obojakú národnosť i štátne občianstvo, aj slovenské aj české. Obe deti sa narodili v L., avšak definitívne sa do L. nasťahovali v r. 2010 z L.. Vtedy si kúpili rodinný dom na adrese G. Z. Č.. XX, Y. L., ktorý patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Mal. U. navštevovala v L. základnú školu 1. ročník a mal. Y. navštevovala v L. škôlku. Otec mal. detí sa o ne veľa nestaral, pretože často bol na služobných cestách. Zarábala XXX.XXX F., preto ona zamestnaná nemusela byť a z týchto peňazí vedeli slušne vyžiť. Návrh na rozvod manželstva, ako aj na úpravu rodičovskej zodpovednosti na Mestský súd v Brne dávala z toho dôvodu, že navrhovateľ je závislý od alkoholu a situácia v spoložití s ním už bola neúnosná. Táto situácia podľa odporkyne trvá už asi 5 rokov, najviac sa však situácia zhoršila posledné dva roky. Napriek tomu, že odporúčala navrhovateľovi, aby spolu navštívili psychologickú poradňu, odbil ju s tým, že mu nemá organizovať život. Okrem požívania alkoholických nápojov a kokaínu, navrhovateľ dlhodobo fajčil aj marihuanu. Ona na rôznych miestach v dome nachádzala pozostatky týchto drog a dokonca aj mal. U. našla v dome sklenenú pipetu, ktorá sa používa na šnupanie. Keď to zistila, manžel sa jej priznal, že asi 6 alebo 8x vyskúšal drogu, bolo to v decembri 2012. Keď sa začal navrhovateľ liečiť na jej nátlak, začal užívať antidepresíva a keď ich kombinoval s alkoholom, spôsobovalo mu to strašnú agresivitu, vulgárnosť, nevedel kontrolovať svoje telo, ani pohyby a nerešpektoval ani to, že pri tom boli mal. deti a videli to. V lete 2013, keď chcel otec organizovať narodeninovú oslavu svojej dcéry, prišli z K. G. L., nechcela mu v tom brániť, pretože sa navrhovateľ z toho tešil. Napriek tomu, že ona alkohol nezabezpečovala a mali na návšteve rodinu K. aj s ich dvomi mal. deťmi, manžel sa uviedol do stavu opilosti a pod vplyvom alkoholu začal byť agresívny, vulgárny, takto sa vyjadroval pred návštevou a táto bola z jeho správania šokovaná. Takto sa správal navrhovateľ aj pred deťmi. Nakoniec po výmene názorov povedal, že odchádza, zavolať si taxík, ale napriek tomu sa vrátil, kopal do vchodových dverí, hádzal kamene do okna, keď ho nechcela pustiť dnu a nakoniec vypol elektriku. Toto všetko museli prežívať aj mal. deti, a tak zavolať políciu, ktorá ho z domu vykazala a domov sa nesmel vrátiť. Mal. deti boli vydesené zo správania svojho otca a vlastne nechápali čo sa s ich otcom deje. Ďalej odporkyňa popisovala situáciu, ktorá nastala pri pobyte mal. detí a otca v E. a uviedla, že vtedy sa otec mal. detí správal nezodpovedne, keď dovolil mal. deťom šoférovať, havaroval s autom a šoféroval opitý a takto vlastne ohrozoval mal. deti na živote. Preto pod vplyvom týchto udalostí opustila spoločnú domácnosť s otcom mal. detí a riešila svoj ďalší život tak, že sa presťahovala ku svojim rodičom. Tému sťahovania preberali s manželom veľakrát, veľakrát on ju podnecoval na odchod a vyhadzoval z domu, vulgárne jej nadával, aby odišla do K., a preto odporkyňa tvrdila, že navrhovateľ vedel o tom, že sa sťahujú, bol prítomný pri ich sťahovaní, aj pri tom, ako nakladali nábytok do nákladného auta, pretože prišli jej rodičia, ktorí s tým pomohli. Najprv sa presťahovala spolu s mal. deťmi ku známym v L. na adrese F. Č.. X, až následne sa sťahovala do K.. Odporkyňa tvrdila, že s navrhovateľom nespočetne krát preberali otázku jej odchodu a sťahovania spolu s mal. deťmi na R., a preto tvrdila, že navrhovateľ vedel o tom, že sa sťahuje z Č. na R. G. K. a s týmto súhlasil. Dokonca sám povedal, že vie o tom, že skončia na R. a že im v tom nemôže brániť, lebo z jeho strany by to nemalo zmysel. Dokonca mala vedomosti o tom, že pri stretnutí jej právnej zástupkyne dr. Novákovej a právneho zástupcu navrhovateľa dr. Vodáka, bola preberaná aj otázka jej sťahovania na R. a právny zástupca navrhovateľa tlmočil jeho slová, že so sťahovaním súhlasí. Jeho podmienka bola iba taká, aby sa mohol s deťmi stretávať, keď bude na východe R..

Odporkyňa tvrdila, že aj po odchode z Č. X. R., nikdy nebránila navrhovateľovi s deťmi sa stretávať, prvýkrát o to mal navrhovateľ záujem 5.11., avšak z dôvodu prekážok na jeho strane sa tento styk nerealizoval, ďalší styk sa uskutočnil 20.11.2013, kedy sa ona dostavila s mladšou dcérou do J. Y. L., ktoré ako miesto stretnutia určil navrhovateľ, staršia dcéra rezolútne odmietla za otcom ísť, plakala, že za ním ísť nechce. Chcela, aby otec prišiel za ňou do rodinného domu, v ktorom v súčasnosti bývajú u starých rodičov, avšak stanovisko navrhovateľa bolo také, že styk odmieta realizovať v tomto dome, pretože pre neho je to konfliktné prostredie. Vzťah navrhovateľa a jej rodičov bol v predchádzajúcom období dobrý, nespočetnekrát prespával v tomto rodinnom dome pri služobných cestách, avšak dodatočne sa dozvedela, že bol veľmi často pod vplyvom alkoholu. Keď 20.11.2013 prišla za navrhovateľom iba s mladšou dcérou, neprejavil o ňu veľký záujem, začal byť agresívny vulgárny, začal vytelefonovať a vytýkal jej, že neumožňuje styk s deťmi a podobne. Keď odišla domov, tak dostala SMS-ky nielen ona, ale aj jej rodičia. Z nich bolo cítiť, že navrhovateľ je stále viac v podnapitejšom stave. Ďalší styk sa realizoval 28.11.2013 v pizzerii, kedy došla s obidvomi deťmi a tento styk podľa nej prebehol v klude. Mal. U. zobrala aj žiacku knižku, aby otec videl, aké má výsledky v škole.

Na základe predbežného opatrenia brnenského súdu sa malo realizovať stretnutie otca s mal. deťmi počas Vianoc od 25. do 27.12.2013 s tým, že toto stretnutie sa nakoniec nerealizovalo, pretože mladšia dcéra ochorela a túto skutočnosť oznámila navrhovateľovi vopred. Oznámila mu, že by sa mohla dostaviť iba so staršou dcérou U.. Navrhovateľ na tomto styku napriek tomu trval, dostavil sa do K. s tým, že príde so svojou matkou. Dostavil sa sám pred dom, v ktorom v súčasnosti žije matka s deťmi, volali ho dovnútra, ale to odmietol a žiadal, aby matka zbalila aspoň staršiu dcéru, pokiaľ tá je zdravá, pretože si ju zoberie. Odmietol navštíviť mladšiu dcéru, neprejavil o ňu žiaden záujem nezaujímal sa ani o jej zdravotný stav. Staršia dcéra s ním odmietla ísť. Na to sa otec nazlostil a odišiel preč. Nakoniec sa styk nerealizoval, pretože keď deti boli už nachystané, a mohli ísť na styk s otcom, tak otec už odcestoval. Ďalší styk otca s mal. deťmi sa uskutočnil 16.1.2014.

Odporkyňa ďalej uviedla, že sa zamestnala v K. Y. O. H. R..K..S., kde pracuje ak C. K.. Jej príjem predstavuje XXX U. mesačne. Mal. deti navštevujú v K. školu a škôlku, výživné na mal. deti poberá po 10.000 Kč na každé dieťa. Odporkyňa uviedla, že z jej strany je nesporné, že deti mali Y. L. priateľov a kamarátili sa aj s deťmi manželov K.Ý., svojimi rovesníkmi a tento vzťah je naďalej udržiavaný. Ona odišla z L., z toho dôvodu, že sa v blízkosti navrhovateľa necítila dostatočne bezpečne a samotné deti žiadali, aby v L. už nezostávali. Zobrala nábytok z detskej izby, osobné veci svoje a mal. detí a nič iné z tohto domu už nepotrebovala. Riešila predovšetkým svoj odchod a nestarala sa o žiadne ďalšie zariadenie, o dom, ani o žiadne nábytky. Chcela predovšetkým, aby žili v bezpečí a v klude.

Právny zástupca navrhovateľa po výpovedi odporkyne uviedol, že odporkyňa prvýkrát spomenula tú závažnú skutočnosť, že otec mal. detí mal fajčiť marihuanu, sú to podľa neho drobné nepravdy a zavádzajúce skutočnosti. Okrem toho popieral tú skutočnosť, že by prostredníctvom neho navrhovateľ dával súhlas na vystaňovanie odporkyne, ktorý súhlas by mal tlmočiť právnej zástupkyňi odporkyne. Poukázal na to, že odporkyňa sa snaží vo svojej výpovedi dehonestovať navrhovateľa, robí z neho opilca a drogový závislý človek, ktorý nie je schopný realizovať a vykonávať svoje rodičovské práva, resp. iba pod dozorom niekoho. Keďže odporkyňa bola od začiatku zastúpená kvalifikovanou právnou zástupkyňou už v čase, keď podávala návrh na úpravu rodičovských práv a povinností, mala možnosť riešiť svoju situáciu na území Č. K. predbežným opatrením, určením výživného, ako aj výživným na manželku. Odporkyňa je schopná sama sa brániť pred atakmi navrhovateľa, čo preukazuje prípad, ktorý sama popísala, keď zavolała políciu a navrhovateľ bol vykázaný zo spoločného obydla.

Odporkyňa uviedla, že ona sama nemá záujem dehonestovať navrhovateľa, pretože on sa dehonestuje sám tak ako to vyplýva aj z výpovede mal. U.F. pred kolíznym opatrovníkom.

Odporkyňa na preukázanie svojich tvrdení predložila listinné dôkazy, a to emailovú korešpondenciu medzi ňou a navrhovateľom, čestné prehlásenia svojich rodičov, H. L. C. E. L. ohľadne súhlasu navrhovateľa s vystaňovaním odporkyne a mal. detí do K., čestné prehlásenie O. K., ako aj H. Č. týkajúce sa incidentu v júli 2013, kedy bol otec mal. detí vykázaný z ich rodinného domu, rozhodnutie o prijatí detí do školy a škôlky v K. a odhlásenie týchto detí v ČR, hodnotenie mal. detí zo školy, ako aj zo škôlky, doklad o prospechu mal. U. v škole v K. a potvrdenie matky ako uchádzačky o zamestnanie v Č. od 1.8.2011 do 1.12.2013.

Na pojednávaní súdu dňa 20.2.2014 bol vypočutý navrhovateľ, ktorý uviedol, že dôvodom, prečo podal návrh na návrat mal. detí do miesta ich obvyklého pobytu je skutočnosť, že matka sa sama rozhodla premiestniť tieto mal. deti na Slovensko z miesta ich obvyklého pobytu v Č., bez jeho súhlasu. Keď sa sťahovali z ich rodinného domu, myslel si, že sa sťahuje matka s deťmi v rámci L., avšak odporkyňa sa následne rozhodla presťahovať až na R.. Svoj nevyhnutný posun do K. matka oznámila iba emailom, ktorý navrhovateľ predložil s tým, že poukazovala na vysvetlenie v telefóne a tieto nemieni znova opakovať. Navrhovateľ uviedol, že postupne sa vyrovnáva s tým, že jeho manželstvo s odporkyňou sa rozpadlo, avšak nevie sa vyrovnáť s tým, že mu nie je umožnené realizovať rodičovské práva a povinností voči mal. deťom. Tieto sú mu odopierané závažným spôsobom, pretože nemôže deti vychovávať, ani sa s nimi stretávať. Tvrdil, že odporkyňa nemala sebemenší dôvod, aby sa odsťahovala z Č. na R., aj keď v tom čase podala návrh na rozvod manželstva. Keď sa odsťahovala z rodinného domu, neuviedla ani adresu svojho bydliska v L., túto adresu sa dozvedel až z návrhu na rozvod manželstva. Navrhovateľ nepopieral, že po odchode manželky z rodinného domu vymenil zámok na vchodových dverách, pretože nevedel, u koho sa tieto kľúče nachádzajú a urobil to z bezpečnostných dôvodov. Túto skutočnosť však svojej manželke oznámil emailom.

Keďže ukončil pracovný pomer u predchádzajúceho zamestnávateľa z organizačných dôvodov, zmenilo sa aj jeho pracovné vyťaženie u nového zamestnávateľa. Je zamestnaný vo firme svojho otca. Zahraničné pracovné cesty budú iba výnimočné, a preto bude môcť realizovať svoje práva a povinnosti voči mal. deťom, dokonca jeho rodičia sľúbili, že sa podľa potreby presťahujú do rodinného domu v L.. V súčasnosti navrhovateľ žije v predmetnom rodinnom dome sám. Navrhovateľ nepopiera, že kroky odporkyne smerovali už asi dva roky k tomu, že si pripravovala návrat na R.. Posledné dva roky sa často v ich spoločnej domácnosti zdržiavala matka odporkyne a posledné prázdniny v r. 2013 sa odporkyňa spolu s deťmi asi mesiac zdržiavala v K.. Vrátili sa na oslavu dcéry, ktorú už popisala odporkyňa vo svojej výpovedi, navrhovateľ však tvrdil, že on nebol iniciátorom týchto osláv a na tejto oslave došlo medzi ním a odporkyňou k slovnej potýčke, v dôsledku čoho ho ona odmietla pustiť do domu. Po zavolaní polície on dobrovoľne opustil spoločnú domácnosť, popiera, že by bol kopal do vchodových dverí alebo hádzal kamene do okna, alebo vypínal elektriku. Pokiaľ on bol pod vplyvom alkoholu, boli pod vplyvom alkoholu všetci, pretože sa tam rozlievalo víno. Začiatkom septembra 2013 deti riadne nastúpili do školy a škôlky a on mal taký pocit, že odporkyňa nasledujúce dva mesiace iba čakala na to, kedy sa niečo stane, kedy on urobí nejakú chybu, aby mohla začať konať. Keďže sa nič nestalo, tak zobrala zákon do svojich rúk a presunula deti na R.. Urobila tak napriek tomu, že zo strany brnenského súdu bola poučená o tom, že presun detí na R. je protiprávny.

Navrhovateľ sa vo svojej výpovedi vyjadril aj k otázke užívania alkoholu a drog, uviedol, že drogy už asi rok neužíva, v predchádzajúcom období mal ojedinelé experimenty s drogami. Pokiaľ odporkyňa tvrdila, že fajčí marihuanu, tým len rozširuje tie skutočnosti, ktoré predtým neuvádzala. Čo sa týka alkoholu, tento už niekoľko mesiacov neužíva. Navštevuje ambulanciu dr. J. F. od septembra 2013 z dôvodu úzkostných stavov, mal pocit, že už to nezvláda. Určite vylučuje, že by tieto návštevy boli z dôvodu požívania alkoholických nápojov. Tieto návštevy mu veľmi pomáhajú.

Navrhovateľ nepopiera, že starostlivosť o mal. deti v spoločnej domácnosti zabezpečovala odporkyňa a ako matke jej nemohol nič vytykať. Vzhľadom na to, že bol pracovne veľmi vyťažovaný, bol doma málo a obvyčajne s deťmi zdieľal iba voľné chvíle, ich spoločné aktivity boli vo forme spoločných výletov, športovania na ihrisku a podobne. Ostatnú starostlivosť zabezpečovala odporkyňa. V súčasnosti, keďže žije sám, je odkázaný na to, aby si sám varil, žehlil a pral.

Navrhovateľ vytykal odporkyňu problémy, ktoré nastali pri realizácii styku s mal. deťmi dňa 20.11. a 28.11.2013, ako aj to, že mu neumožnila styk s deťmi na Vianoce, napriek tomu, že bolo nariadené predbežným opatrením. Nakoniec sa mu podarilo mal. deťom odovzdať vianočné darčeky až pri stretnutí 16.1.2014, ktoré podľa neho prebehlo bez problémov.

Tvrdil, že premiestnenie mal. detí z L. G. K., tieto nie sú ušetrené od problémov, ktoré majú vzájomne medzi sebou on a manželka, ale naopak, sú takto výrazne poškodzované. On má mal. deti úprimne rád a myslí si, že aj mal. deti majú k nemu dobrý vzťah, pokiaľ mal. U. ho odmieta, je to pod silným vplyvom matky. Deti mu veľmi chýbajú a je pre neho veľmi ťažké, že s nimi nemôže byť, že je v dome sám, bez týchto detí. Obzvlášť ťažko mu je z toho dôvodu, že si spomenie, že mal. U. je vedená proti nemu a neustále mu vytyka, že prečo nejde do domu jej starých rodičov, prečo sa ten styk nerealizuje tam. Nechce maloletú zaťahovať do ich vzájomných problémov, a preto by jej tieto skutočnosti mala rozumne vysvetliť matka. Podľa neho by mal byť daný dostatočný priestor na vyjadrenie aj pre mal. Y., ktorá aj napriek svojmu veku na to má.

Navrhovateľ skutočnosti uvádzané odporkyňou, označil ako jej výmysly a pokiaľ by odporkyňa navrhla vypočuť k tomu svojich rodičov, títo by boli zaujatí, pretože sú zainteresovaní na únose mal. detí a budú tvrdiť to, čo ich dcéra.

Odporkyňa uviedla, že mal. deti sa pred ňou vyjadrili nasledovne: mal. U. povedala, že radšej by išla bývať do jaskyne, ako bývať naspäť k otcovi G. L. a mal. Y. povedala, že by išla hocikde na svete, len nie naspäť k otcovi do L.. Otec na to reagoval tak, že podľa neho takto matka s deťmi manipuluje.

Na otázku právnej zástupkyne odporkyne, či otec dokáže zabezpečiť v prípade návratu mal. detí do L. ich nástup do školy a škôlky, ktorú predtým mal. deti navštevovali, otec uviedol, že sa k tomu vyjadriť nevie, ale určite by to zaistil. Pokiaľ by sa mal sám postarať o mal. deti, vodiť ich do školy a do škôlky, určite by to nejak zvládol, bude mať na to spústu času.

Kolízny opatrovník prešetroval pomery na strane mal. detí a podal súdu písomnú správu dňa 13.1.2014 a následne aj správu z psychologického vyšetrenia mal. detí zo dňa 12.2.2014.

Zo správy vyplýva, že dňa 7.1.2014 sa dostavila matka s obidvomi mal. deťmi a v priestoroch kancelárie Referátu psychologických služieb bol zisťovaný oddelene názor mal. detí, ktoré vzťahové väzby v rodine vyjadrovali aj pomocou kresby, kedy boli požiadané, aby nakreslili svoju rodinu podľa svojich predstáv, bez akéhokoľvek usmerňovania. Mal. Y.Ď. nakreslila seba, U. a matku, U. nakreslila matku, sestru, seba, dedka, babku a kocúra. Deti otca nenakreslili, až na inú kresbu, na dožiadanie psychologičky zaradili do kresieb aj otca. Mal. U. sa vyjadrila, že keď sa stretli naposledy s tatíkom, tak ten povedal, že do domu nepôjde, lebo je to infekčné prostredie, kde boli oni unesené. Podľa nej oni neboli unesené, odišli sami, lebo vie, ako sa ocko správal. Mal. Y. o svojom otcovi rozprávať nechcela. Kolízny opatrovník uviedol, že v prebiehajúcom konaní zistil, že mal. deti bývali v L. až do r. 2010, kedy sa odsťahovali do Č., G. L., vnímajú domácnosť starých rodičov ako svoje prirodzené prostredie, preto určenie obvyklého pobytu nie je jednoznačné. Na základe výpovede matky nie je možné vylúčiť, že v prípade návratu mal. detí do Č. by deti boli ohrozené na svojom psychickom vývoji, pokiaľ by sa v budúcnosti stretli s tým, že ich otec nie je v stave, kedy vie kontrolovať svoje správanie v ich dome. Mal. U. nesúhlasí s návratom, sama podnecovala matku k odchodu od otca,, mal. Y. sa k vzťahu k otcovi nechcela vyjadriť. Mal. U.Š. vzhľadom na svoj vek dokáže vyjadriť svoj názor, citlivo vnímala spolužitie rodičov, vyskytujúce sa problémy a konflikty už počas ich spolužitia. Na základe uvedeného kolízny opatrovník navrhol odmietnuť návrat detí.

Zo správy z klinicko-psychologického vyšetrenia mal. detí, ktoré si vyžiadal súd, vyplýva, že mal. deti boli dňa 12.2.2014 vyšetrené klinickým J. J.. Y.. P.. Deti boli na ambulancii osobitne, bez matky. Okrem diagnostického rozhovoru boli aplikované aj projektívne techniky. Tieto mapovali aktuálne prania, túžby a prežívania detí a vylučujú akékoľvek predchádzajúce ovplyvňovanie detí, od kohokoľvek. Zo správy vyplýva, že mal. U. navštevuje X. ročník ZŠ s výborným prospechom, je komunikatívna, extrovertne ladená s nadpriemernými verbálnymi schopnosťami. Spontánne rozpráva o svojich kamarátkach v škole, voľnočasových aktivitách. V spomienkach na predchádzajúce bydlisko v Č. G. ominujú negatívne zážitky z narušeného rodinného prostredia, konfliktov a problematického správania otca, ktorých bola svedkom a ktoré evokovali u dieťaťa emócie strachu a duševnej nepohody. Maloletá jednoznačne preferuje pobyt v K. a odmieta návrat. Má vytvorené emočné väzby k obidvom rodičom, je však silne naviazaná hlavne na matku a k otcovi sa javí tento vzťah narušený, ambivalentný. Pri rozhovore o otcovi sa u dieťaťa objavuje intrapsychická tenzia, mikavé pohyby telom, úzkosť. V súvislosti s otcom v psychike dieťaťa aktuálne dominujú negatívne zážitky týkajúce sa jeho správania, konfliktov, najmä, keď je pod vplyvom alkoholu. V centre jej túžob je pranie, aby sa ocko uzdravil, aby bol zase normálny, nechodil opitý, nekričal, nebol agresívny a zlý na mamu. Vyjadrila sa tak, že keby mala zdravého normálneho oca, tak už by jej nič nechýbalo, má ho rada. Teraz sa bojí byť s otcom sama, bojí sa, že by sa opil a robil by zase čudné zlé veci. Chce sa s ním stretávať, ale chce, aby pritom niekto bol, aby ju ochránil, keby sa začal čudne správať.

Mal. Y., ktorá navštevuje Materskú škôlku v K. je veľmi dobre adaptovaná a uviedla, že má veľa kamarátov. U starých rodičov sa cíti bezpečne, pobyt v Rožňave považuje za svoj domov. Je silno citovo naviazaná na svoju matku, starých rodičov a sestru. Má pozitívnu emočnú väzbu na otca, t.č. je však prekrytá ambivalenciou, podľa jej vyjadrenia „ocko je niekedy dobrý, niekedy zlý a keď je zlý, tak sa ho bojím. K mame je zlý, zvykne kričať a niekedy sa správa zle, keby bol dobrý, tak ho mám rada. Chcem sa s ockom stretávať, ale chcem, aby tam bola aj mamka, bojím sa byť s ním sama“. Na základe uvedeného vyšetrenia záver z tejto správy je taký, že obe deti majú vytvorené pozitívne emočné väzby na obidvoch rodičov. Aktuálne po negatívnych zážitkoch, ktoré boli späté so správaním sa otca, ich vzťah k otcovi sa narušil. V jeho prítomnosti stratili pocit istoty, bezpečia, zázemia, ochrany, dôvery, lásky a harmónie. Atributy potrebné pre zdravý vývin psychiky dieťaťa, t.č. sa nachádzajú iba pri matke, v prostredí, v ktorom v súčasnosti žijú. Vyňatie detí z tohto prostredia by toho času pôsobilo ako ďalší traumatizujúci faktor a neprispelo by ani k zlepšeniu vzťahov, skôr naopak. Otec by nemal nič podnikať na silu, ale postupne si opätovne získať dôveru detí a vyriešiť si svoje osobné problémy. Samotný návrat, prípadne odlúčenie detí od matky by mohlo deťom spôsobiť závažné psychické problémy a vzhľadom na nepredvídateľné správanie sa otca, by mohli byť opätovne vystavené psychotraumatizujúcim situáciám.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa na navrátenie mal. detí z dôvodu ich neoprávneného premiestnenia z Č. K. na územie R. K., preto súd právny vzťah medzi účastníkmi konania posudzoval podľa Haagskeho dohovoru o občiansko-právnych aspektoch medzinárodných únosov detí, ktorý bol prijatý dňa 25.10.1980, podpísaný v mene Českej a Slovenskej federatívnej republiky dňa 28.12.1992 a Slovenská republika vyslovila súhlasným s Dohovorom dňa 15.6.2000.

Podľa čl. 1 cieľom tohto Dohovoru je

- a) zabezpečiť okamžitý návrat detí, ktoré boli neoprávnene premiestnené do niektorého zmluvného štátu alebo sú v ňom zadržované, a
- b) zabezpečiť, aby opatrovnícke práva a práva styku podľa právneho poriadku jedného zmluvného štátu sa účinne dodržiavali v ostatných zmluvných štátoch.

Podľa čl. 3 Dohovoru premiestnenie alebo zadržanie dieťaťa sa považuje za neoprávnené, ak

- a) je porušením opatrovníckeho práva, ktoré nadobudla osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba buď spoločne alebo samostatne podľa právneho poriadku štátu, na ktorého území malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním, a
- b) v čase jeho premiestnenia alebo zadržania sa toto právo aj skutočne vykonávalo buď spoločne alebo samostatne alebo by sa takto vykonávalo, ak by nedošlo k premiestneniu či zadržaniu.

Opatrovnícke právo uvedené v písmene a) možno nadobudnúť najmä priamo zo zákona alebo na základe rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu alebo na základe dohody platnej podľa právneho poriadku tohto štátu.

Podľa čl. 4 Dohovor sa použije na dieťa, ktoré malo obvyklý pobyt na území zmluvného štátu bezprostredne pred porušením opatrovníckeho práva alebo práva styku. Použitie dohovoru sa skončí, keď dieťa dosiahne vek 16 rokov.

Podľa čl. 11 Dohovoru justičné alebo správne orgány zmluvných štátov budú v konaní o návrat dieťaťa konať bez odkladu.

Ak príslušný justičný alebo správny orgán nevydá rozhodnutie do šiestich týždňov odo dňa začatia konania, žiadateľ alebo ústredný orgán dožiadaného štátu má právo na vlastný podnet alebo na požiadanie ústredného orgánu dožadujúceho štátu dostať vyjadrenie o dôvodoch omeškania. Ak bola ústrednému orgánu dožiadaného štátu doručená odpoveď, zašle ju podľa okolností dožadujúcemu ústrednému orgánu alebo žiadateľovi.

Podľa čl. 12 Dohovoru, ak bolo dieťa neoprávnene premiestnené alebo zadržané podľa článku 3 a v deň začatia konania pred justičným alebo správnym orgánom zmluvného štátu, v ktorom sa dieťa nachádza, neuplynula odo dňa neoprávneného premiestnenia alebo zadržania lehota jedného roka, nariadi príslušný orgán okamžite návrat dieťaťa.

Justičný alebo správny orgán nariadi návrat dieťaťa, aj keď sa konanie začalo po uplynutí lehoty jedného roka uvedenej v predchádzajúcom odseku, okrem prípadu, že sa preukáže, že dieťa sa už zžilo s novým prostredím.

Ak justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu má dôvod domnievať sa, že dieťa bolo premiestnené na územie iného štátu, môže zastaviť konanie alebo zamietnuť žiadosť o návrat dieťaťa.

Podľa čl. 13 Dohovoru bez ohľadu na ustanovenie predchádzajúceho článku justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu nemusí nariadiť návrat dieťaťa, ak osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá nesúhlasí s jeho vrátením, preukáže, že:

- a) osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá mala dieťa v osobnej starostlivosti, v čase premiestnenia alebo zadržania opatrovnícke právo skutočne nevykonávala alebo, že súhlasila, či následne sa zmierila s premiestnením alebo zadržaním, alebo
- b) existuje vážne nebezpečenstvo, že návrat by dieťa vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie.

Justičný alebo správny orgán môže odmietnuť nariadiť návrat dieťaťa aj vtedy, ak zistí, že dieťa nesúhlasí s návratom, a ak dosiahlo vek a stupeň vyspelosti, v ktorom je vhodné zohľadniť jeho názory.

Pri hodnotení okolností uvedených v tomto článku justičné a správne orgány vezmú do úvahy informácie o sociálnom prostredí dieťaťa, ktoré poskytol ústredný orgán alebo iný príslušný orgán štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

Podľa čl. 19 Dohovoru rozhodnutie podľa tohto dohovoru o návrate dieťaťa nemožno považovať za rozhodnutie o určení opatrovníckeho práva.

Z cit. právnej úpravy týkajúcej sa predmetu konania vyplýva základný cieľ predmetného Dohovoru, a to zaistenie bezodkladného návratu detí protiprávne premiestnených alebo zadržovaných v niektorom zmluvnom štáte. Premiestnenie alebo zadržanie dieťaťa sa považuje za protiprávne vtedy, ak ním dôjde k porušeniu práva starostlivosti o dieťa, ktoré má osoba, inštitúcia alebo ktorýkoľvek iný orgán podľa právneho poriadku štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním.

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k tomu jednoznačnému záveru, že obvyklý pobyt mal. detí X. L. Y. Č.U. K. na adrese posledného spoločného bydliska rodičov: G. Z. Č.. XX Y. L.. Mal. deti v tomto mieste obvyklého pobytu navštevovali školu a škôlku až do toho času, kým matka s mal. deťmi neopustila toto bydlisko dňa 17.10.2013 tak, že najprv sa odsťahovala do podnájmu v L. a následne dňa 25.10.2013 na územie R. K. do K., kde v súčasnosti žijú spolu s matkou na adrese starých rodičov, ul. 9. mája č. 2. Na tejto adrese matka už má v súčasnosti trvalé bydlisko, čo však na posudzovanej skutočnosti nič nemení. Súd v tomto konaní nerozhoduje o úprave rodičovských práv a povinností, takéto rozhodovanie patrí do právomoci Mestského súdu v Brne.

Pred premiestnením mal. detí z Č. K. X. R. prislúchalo opatrovnícke právo obom rodičom, obaja rodičia mali právo určiť miesto pobytu dieťaťa. Pod miestom obvyklého pobytu dieťaťa na účely tohto konania treba rozumieť miesto, kde dieťa bývalo na základe zhodnej vôle rodičov, bezprostredne pred jeho premiestnením. Keďže ako bolo vyššie uvedené, mal. deti bývali spolu so svojimi rodičmi na základe rozhodnutia oboch rodičov v spoločnom rodinnom dome v L., ich obvyklý pobyt bol v Č. K. a faktické zadržavanie sa detí na území R. u starých rodičov alebo dočasný pobyt u starých rodičov, spolu s matkou ich obvyklý pobyt nezakladá. Keďže deti mali svoj obvyklý pobyt na území Č. patria do jurisdikcie českého súdu.

Pokiaľ dôjde k protiprávnemu premiestneniu alebo zadržaniu dieťaťa a pokiaľ je podaný rodičom návrh na vrátenie dieťaťa do jedného roka od protiprávneho zadržania alebo premiestnenia, musí súd nariadiť vrátenie dieťaťa do miesta jeho obvyklého pobytu. Túto povinnosť nemá len vtedy, ak je daná niektorá z výnimiek, uvedených v cit. článku 13, prípadne čl. 20 Dohovoru. Vzhľadom na to, že Česká republika a Slovenská republika sú členmi Európskej únie, pre posúdenie týchto výnimiek platia aj ustanovenia nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorý v článku 11 upravuje podmienky pre návrat dieťaťa.

Podľa článku 11 ods. 2 pri uplatňovaní článkov 12 a 13 Haagskeho dohovoru z r. 1980 sa musí zabezpečiť, aby sa dieťaťu dala možnosť vyjadriť sa v konaní, ak sa to s ohľadom na jeho vek alebo stupeň vyspelosti nejaví nevhodné.

Podľa čl. 11 ods. 4 cit. nariadenia súd nemôže odmietnuť návrat dieťaťa podľa čl. 13 písm. b/ Haagskeho dohovoru z r. 1980, ak sa preukáže, že sa vykonali primerané opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate.

Podľa ods. 5 súd nemôže odmietnuť návrat dieťaťa, kým sa osobe, ktorá požiadala o návrat dieťaťa nedala možnosť vyjadriť sa.

Navrhovateľ podal svoj návrh v lehote jedného roka po premiestnení mal. detí z Č. X. R., bola splnená ďalšia zákonná podmienka pre rozhodovanie súdu o navrátení mal. detí do miesta ich obvyklého pobytu.

Súd na základe vykonaného dokazovania hodnotil, či s premiestnením mal. detí bol daný súhlas zo strany otca mal. detí. Dôkazné bremeno v tejto otázke mala odporkyňa. Napriek tomu, že tvrdila, že otec o jej snahe premiestniť mal. deti na Slovensko vedel a podľa nej s tým aj súhlasil, túto skutočnosť žiadnym spôsobom nepreukázala, resp. preukázala iba čestným prehlásením svojich rodičov, ktoré súd považoval za účelové. Navrhovateľ v tomto konaní poprel svoj súhlas s premiestnením mal. detí z L. X. R., pretože pokiaľ sa matka s deťmi sťahovala zo spoločnej domácnosti, mal za to, že sa sťahuje iba v rámci L., dokonca mu matka mal. detí neoznámila adresu, kam.

Keďže účastníci konania prednášali pred súdom protichodné tvrdenia ohľadne tejto skutočnosti, dôkazné bremeno mala odporkyňa, ktorá podľa zváženía súdu toto dôkazné bremeno neunesla. Preto súd považoval premiestnenie mal. detí odporkyňou za neoprávnené a teda bez súhlasu navrhovateľa.

Z právnej úpravy rodinno-právnych vzťahov, ktoré v Českej republike upravuje v súčasnosti nový Občiansky zákonník (od 1.1.2014). Z §858 vyplýva, že vyplýva, že rodičovská zodpovednosť zahrňuje povinnosti a práva rodičov, ktoré spočívajú v starostlivosti o dieťa, najmä starostlivosť o jeho zdravie, jeho telesný, citový, rozumový a mravný vývoj, v ochrane dieťaťa, v udržiavaní osobného styku s dieťaťom, v zabezpečovaní jeho výchovy, vzdelávania, v určení miesta bydliska, v jeho zastupovaní a spravovaní jeho majetku, vzniká narodením a zaniká akonáhle dieťa nadobudne svojprávnosť. Trvanie a rozsah rodičovskej zodpovednosti môže meniť iba súd.

Rodičovská zodpovednosť patrí obom rodičom (§865). Ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach pri výkone rodičovskej zodpovednosti, rozhodne súd. Za takúto podstatnú vec zákon považuje aj určenie miesta bydliska dieťaťa (§877). Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že o podstatných veciach týkajúcich sa mal. detí musia rozhodovať rodičia spoločne. Pokiaľ sa nedohodnú, rozhodne súd. Ďalej z uvedeného vyplýva, že odporkyňa, matka mal. detí sama nemohla rozhodnúť o tak podstatnej záležitosti, ako premiestnenie mal. detí z Č. X. R. a potrebovala k tomu súhlas druhého rodiča. V tomto konaní matka nepreukázala, že otec s trvalou zmenou miesta pobytu detí, súhlasil.

Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania, s prihliadnutím na to, že zo strany matky je obava o bezpečnosť mal. detí, vzhľadom na správanie sa otca mal. detí pod vplyvom návykových látok, ktoré rozsiahle popisovala vo svojej výpovedi, súd sa zaoberal posúdením tej otázky, či by mohli byť mal. deti v dôsledku toho vystavené fyzickej alebo duševnej ujme, alebo že by ich návrat priviedol do neznesiteľnej situácie. Súd dospel k tomu záveru, že napriek indíciám, ktoré tu sú a závadám v správaní sa otca pred odchodom matky zo spoločnej domácnosti, nie je možné tvrdiť, že v prípade návratu by boli deti vystavené fyzickej alebo duševnej ujme, alebo neznesiteľnej situácii. Súd však v záujme komplexnej ochrany práv mal. detí a matky podmienil návrat mal. detí splnením primeraných záruk, keď uložil otcovi povinnosť umožniť im bývať v manželskom domove, teda, aby s nimi toto bydlisko nezdíeľal a znášal náklady tohto bývania. Takéto rozhodnutie súd prijal z dôvodu, aby boli splnené legislatívne podmienky dané rámcem Nariadenia č. 2201/2003. Zároveň súd uložil otcovi neodobrať mal. deti zo starostlivosti matky s prihliadnutím na vôľu mal. detí, ktoré sú v súčasnosti naviazané na svoju matku a majú negatívne zážitky zo správania sa otca, ktorý pod vplyvom alkoholu vyvoláva u mal. detí obavy. Deti samé popisovali správanie sa otca pred odchodom zo spoločnej domácnosti a vo výpovedi pred psychológom, ktorému súd nemal dôvod neveriť, popisovali, ako sa otec voči matke prejavoval. Napriek tomu, že navrhovateľ vyjadroval obavy z ovplyvňovania mal. detí matkou, resp. zo zaujatosti psychologičky, súd dospel k tomu záveru, že aj za takýchto okolností je tu potrebná opatrnosť, pretože správanie sa otca mal. detí je nevyspytateľné a aj keď sám v celom rozsahu popiera tvrdenia matky mal. detí a uvádza, že posledné mesiace nepožíva alkoholické nápoje.

Na druhej strane je nesporne potrebné potrebné, aby mal. deti nadobudli opätovne pozitívny vzťah ku svojmu otcovi a o to sa nemôže postarať nikto iný, iba sám otec. Preto pokiaľ otec mal. detí dosiahne návrat matky a mal. detí do miesta ich obvyklého pobytu do Č., ešte to neznamená, že vzťah mal. detí k nemu sa stane bezproblémovým.

Vzhľadom na to, že matka spolu s mal. deťmi opustila dôverne známe prostredie, kde deti navštevovali materskú škôlku a školu, kde mali svoje sociálne zázemie, svojich kamarátov, súd mal za to, že tie podmienky, do ktorých sa mal. deti majú vrátiť, sú pre ne vyhovujúce. Deti sa po návrate vracajú do svojho prirodzeného výchovného prostredia, kde vyrastali od toho času, ako sa rodičia usadili do spoločného rodinného domu, ktorý spoločne nadobudli, je to rodinný dom s plným vybavením a s bazénom. Ani odporkyňa netvrdila, že toto prostredie nebolo vhodným výchovným prostredím pre mal. deti.

V tomto konaní súd nerozhodoval o opatrovníckom práve rodičov ani o tom, že by deti niektorému z rodičov odnímal. Takéto rozhodnutie prislúcha opatrovníckemu súdu, ktorý je oprávnený konať vo veci úpravy rodičovskej zodpovednosti. Je to Mestský súd v Brne, ktorý vo veci nariadil znalecké dokazovanie z odboru psychológie a psychiatrie. Len tento súd je oprávnený upraviť práva a povinnosti rodičov voči mal. deťom.

Čo sa týka zisťovania názoru mal. detí, súd má za to a rovnako to vyjadril aj kol. opatrovník, že pri zisťovaní názoru mal. detí, najmä staršej U., nie je možné vylúčiť manipuláciu s názorom dieťaťa, a to nielen zo strany matky, ale aj zo strany starých rodičov, s ktorými v súčasnosti maloletá žije. Štýl vyjadrovania maloletej evokuje práve k takýmto záverom. Preto súd mal za to, že maloletá vzhľadom na svoju psychickú vyspelosť, nemôže pochopiť, čo je predmetom tohto konania a také vyjadrenia, ako podala, neprislúchajú jej psychickej a fyzickej vyspelosti. O manipulácii s názorom detí svedčí aj vyjadrenie mal. Y., ktorá spočiatku mala záujem o spoločnosť svojho otca, v poslednom vyjadrení u psychologičky mala už rovnaký názor ako jej staršia sestra, mal. U. a prebrala jej rétoriku, že sa svojho otca bojí. Na základe takého hodnotenia uvedených dôkazov, súd na názor mal. detí, že chcú zostať v tom prostredí, v ktorom sú v súčasnosti, neprihliadol.

Čo sa týka vyjadrenia kolízneho opatrovníka, ktorý prešetroval pomery na strane mal. detí v K. a ktorý uviedol, že je v záujme mal. detí, aby ich výchovné prostredie bolo zachované, súd uvádza, že mal. deti boli v októbri 2013 matkou vytrhnuté zo sociálneho prostredia, v ktorom vyrastali vtedy boli vystavené nadmernému stresu pri sťahovaní z Č. X. R.. To sa nemuselo stať, pokiaľ by matka reálne zvažila svoje možnosti, resp. zabezpečila písomný súhlas otca so sťahovaním. Podľa zváženia súdu matke nič nebránilo v tom, aby na území Č. K. zostala, aby zostala v jurisdikcii českého súdu naďalej a nepremiestnila mal. deti neoprávnené na územie R. K., pretože mala finančné prostriedky na to, aby si mohla prípadne zaplatiť aj podnájom v L., mohla sa zamestnať, pretože pokiaľ našla zamestnanie v K., kde je veľké množstvo nezamestnaných, určite by si našla zamestnanie aj v Brne, kde situácia až taká zlá ako na východe R. nie je. Okrem toho matka rovnako, ako požiadala o nariadenie predbežného opatrenia platením výživného zo strany otca na mal. deti, mohla žiadať o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by jej navrhovateľ platil manželské výživné. Takéto opatrenia môže urobiť v prípade, že sa spolu s maloletými deťmi vráti do Č. K..

Výrok o trovách konania vyplýva z ust. § 142 ods. 1 O.s.p., avšak vzhľadom na to, že ani navrhovateľ, ktorý bol úspešný v tomto konaní, ani odporkyňa náhradu trov konania nežiadali, súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 205 ods. 2 O.s.p.:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.